

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาข้อมูลปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ของการเตรียมพร้อม เพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ 2) ศึกษาข้อมูลการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ 3) ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่าย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และสังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิด ที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ 4) ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน วัฒนธรรมองค์กร สวัสดิการองค์กร สภาพทางเศรษฐกิจ และนโยบายภาครัฐสนับสนุนการออม ที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมกับประเด็นสำคัญตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอขุนทรึก จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีลักษณะขอบเขตการวิจัยดังนี้ ประชากรคือ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและพนักงานหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานราชการ และลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ มีอายุงาน 4 ปีขึ้นไป อยู่ในช่วงอายุ 24-60 ปี จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,696 คน เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ จาก 18 หน่วยงาน จำนวน 1,642 คน และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จาก 3 หน่วยงาน จำนวน 54 คน ข้อมูล ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2562 สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่งออกได้เป็นจำนวน 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

5.5.1 เพื่อศึกษาข้อมูลปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ของการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอขุนทรึก จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55.20 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 44.80 อยู่ในช่วงอายุ 24-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.40 และช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.60 มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 56.80 และโสดคิดเป็น 37.30 ส่วนใหญ่เป็นอาชีพข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 48.50 อีกทั้งรายได้รวมโดยเฉลี่ยต่อเดือน 15,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.30 รายได้รวมโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 22.80 และค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.90

นอกจากนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารการวางแผนทางการเงิน ส่วนใหญ่จากสื่อช่องทางสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 62.96 เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 49.69 และยูทูปคิดเป็นร้อยละ 45.68

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน ดังนี้ การออมเงินเป็นประจำทุกเดือนเป็นการวางแผนทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 47.20 และค่าเฉลี่ย 4.22

การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยภายนอกเพื่อการเตรียมพร้อมวางแผนทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ สังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิด วัฒนธรรมองค์กร สวัสดิการองค์กร สภาพทางเศรษฐกิจ และนโยบายภาครัฐสนับสนุนด้านการออม ดังต่อไปนี้

สังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิดพบว่า บุคคลดังต่อไปนี้มีส่วนในการแนะนำหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจวางแผนด้านการเงิน ส่วนใหญ่เป็นคู่สมรสคิดเป็นร้อยละ 45.06 บิด/มารดา คิดเป็นร้อยละ 37.96 และน้อยที่สุดคือนักวิเคราะห์ด้านการเงินและด้านหลักทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 2.78 วัฒนธรรมองค์กรพบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมากจำนวน 2 ข้อ ดังนี้ 1) คนในองค์กรวางแผนออมเงินก่อนนำไปใช้จ่ายจะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อถึงวัยเกษียณ 2) คนในองค์กรวางแผนออมเงินและลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้รายข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยด้านวัฒนธรรมในองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

สวัสดิการองค์กรพบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อคือ ค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับจัดสรรตามสิทธิเพียงพอต่อการดูแลตนเองและครอบครัว นอกจากนี้รายข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยด้านสวัสดิการในองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

ภาวะทางเศรษฐกิจพบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ข้อดังนี้ 1) ภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้มีความระมัดระวังการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 2) กังวลเมื่อราคาสินค้าอุปโภคบริโภคสูงขึ้น 3) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงินและสหกรณ์หน่วยงานมีผลต่อการตัดสินใจในการออมเงิน 4) ประมาณการจำนวนเงินไว้เพื่อรองรับค่าครองชีพ และอีก 1 ข้อ มีค่าเฉลี่ยด้านภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

นโยบายภาครัฐสนับสนุนการออมพบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อดังนี้ 1) การเลือกวางแผนด้านการเงินในรูปแบบการออมตามกฎระเบียบของหน่วยงานทุกเดือนเพื่อต้องการมีรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง 2) นโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการออมที่เกิดขึ้นในหน่วยงานช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้รายข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยด้านนโยบายภาครัฐสนับสนุนการออมอยู่ในระดับปานกลาง

5.5.2 เพื่อศึกษาข้อมูลการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการวางแผนออมเงินและการลงทุน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ประกันชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่า และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเฉลี่ยต่อเดือนจำนวนเงินต่ำกว่า 5,000 บาท และมีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเฉลี่ยต่อเดือนน้อยที่สุด 20,001-25,000 บาท

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการเงินเพื่อเกษียณ การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค การบริหารความเสี่ยงและการประกัน การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการสร้างอิสรภาพทางการเงิน ซึ่งจะสรุปผลทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังต่อไปนี้

การเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งในระดับภาพรวมและรายด้าน ดังต่อไปนี้

การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การเลือกวางแผนออมเงินและลงทุนในระยะยาวเพราะต้องการสร้างความมั่นคงในวัยเกษียณ 2) การคำนวณแหล่งเงินได้ที่จะได้รับเมื่อถึงวัยเกษียณ 3) ปัจจุบันได้เริ่มวางแผนออมเงินและลงทุนเพื่อเป้าหมายสำหรับวัยเกษียณ 4) การสำรวจจำนวนเงินและสินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อเป้าหมายด้านการเงินสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณ ตามลำดับ

การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 1) ความสามารถในการชำระหนี้ต่าง ๆ ได้และไม่เคยมีประวัติการผิดนัดชำระหนี้ 2) การตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคต่าง ๆ ด้วยระบบสินเชื่อ/เงินผ่อน ได้พิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ 3) ก่อนการตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคคำนึงถึงจำนวนเงินและ/หรือรายได้ก่อนเสมอ 4) หากต้องการกู้เงินพิจารณาดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือสถาบันการเงินก่อนการตัดสินใจ 5) หากต้องการใช้บัตรเครดิตในการชำระค่าสินค้าอุปโภคบริโภคพิจารณาถึงความจำเป็นและสามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขก่อนเสมอ ตามลำดับ

การบริหารความเสี่ยงและการประกันภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 1) วางแผนซื้อประกันอัคคีภัยเพื่อป้องกันเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ 2) การวางแผนซื้อประกันชีวิตเพราะกังวลใจหากจากไปก่อนวัยอันควร นอกจากนี้รายข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมดจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ก่อนการยื่นภาษีได้สำรวจรายได้เพื่อคำนวณฐานภาษีที่ต้องจ่ายตามหลักเกณฑ์การยื่นเสียภาษีประจำปี 2) ความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดการวางแผนภาษีตามที่กรมสรรพากรกำหนด 3) วางแผนภาษีโดยใช้วิธีการไม่นำรายได้จากการออมและการลงทุน ที่หัก ณ ที่จ่ายไว้มาคำนวณเพื่อยื่นภาษีประจำปี 4) การวางแผนสำหรับรายการค่าลดหย่อนต่าง ๆ วัยล่วงหน้าก่อนยื่นเสียภาษีประจำปีเสมอ 5) การวางแผนภาษีโดยใช้วิธีการแยกหน่วยภาษีและ/หรือ การกระจายเงินได้ ตามลำดับ

การสร้างอิสรภาพทางการเงินภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมดจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายและ/หรือ คำนวณจำนวนเงินที่ต้องเตรียมไว้ใช้ยามเกษียณ 2) มั่นใจว่าจะมีเงินเพียงพอใช้จ่ายในวัยเกษียณโดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น 3) ปัจจุบันได้วางแผนด้านการเงินเมื่อถึงวัยเกษียณจะได้มีรายได้จากสินทรัพย์มากพอสำหรับใช้จ่ายและใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบาย 4) ปัจจุบันจำนวนรายได้จากการทำงาน

และรายได้อื่น ๆ มีมากกว่ารายจ่าย 5) วางแผนสร้างรายได้หลายช่องทางให้เพิ่มขึ้นจากเงินที่มีอยู่ตามลำดับ

5.1.3 เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่าย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และสังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิด ที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่าย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการวางแผนทางการเงิน และสังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิด ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างปัจจัยพบว่า เพศ สถานภาพทางครอบครัว และค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน มีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ยังพบความแตกต่าง ได้แก่ อายุ อาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการวางแผนทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างเลือกและไม่เลือกที่แตกต่างกันนั้น มีค่าเฉลี่ยการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ของปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการวางแผนทางการเงิน (ช่องทางสื่อ) ที่แตกต่างกันนั้นพบว่า มีจำนวน 5 ช่องทางที่ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) ได้แก่ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ โทรศัพท์ และบทความ แต่ทั้งนี้มีจำนวน 3 ช่องทางที่พบว่า มีความแตกต่างกันได้แก่ หนังสือ แผ่นพับ และวารสารทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้านสังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เลือกและไม่เลือกที่แตกต่างกันนั้น มีส่วนในการแนะนำและ/หรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจวางแผนด้านการเงิน ซึ่งไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) ได้แก่ คู่สมรส บุตร บิดา/มารดา ญาติ/พี่น้อง และหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังพบว่า แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกและไม่เลือกได้แก่ เพื่อน หัวหน้าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

5.1.4 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน วัฒนธรรมองค์กร สวัสดิการองค์กร สภาพทางเศรษฐกิจ และนโยบายภาครัฐสนับสนุนการออม ที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัย ด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน วัฒนธรรมองค์กร สวัสดิการในองค์กร สภาพทางเศรษฐกิจ และนโยบายภาครัฐสนับสนุนการออม ที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ได้ร้อยละ 57.30 ทั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ มากที่สุดได้ร้อยละ 33.60 รองลงมาปัจจัยด้านสวัสดิการในองค์กร ได้ร้อยละ 24.10 และปัจจัยที่ส่งผลน้อยสุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน ได้ร้อยละ 13.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอพุทธนิคม จังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงินพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การออมเงินเป็นประจำทุกเดือนเพื่อเป็นการวางแผนทางการเงิน และการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงและย่อมมีความเสี่ยง ดังนั้น หากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน อาจส่งผลให้มีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร จันทร์สว่าง และ พิเชษฐ์ มุสิกะโปดก (2562) พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับแรก แต่ไม่สอดคล้องกับ มนต์หนา คงแก้ว ชฎามาศ แก้วสุกใส และนัตพลพิชัย ดุลยวาทีต (2558) พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ในเรื่องการวางแผนการลงทุนเพื่อวัยเกษียณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้านวัฒนธรรมองค์กรและภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหากคนในองค์กรมีวัฒนธรรมในเรื่องการวางแผนการออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ อาจส่งผลให้คนในองค์กรมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากขึ้น และด้านภาวะเศรษฐกิจ หากอยู่ในช่วงเศรษฐกิจเติบโตหรือหดตัว ก็อาจเป็นปัจจัยเชิงบวกและเชิงลบที่กลุ่มตัวอย่างนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ

นอกจากนี้ภาพรวมการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยเฉพาะการบริหารสินเชื่อกู้ยืมเงินกู้ยืมที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ ก่อนการตัดสินใจกู้เงินหรือซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคต่าง ๆ เพราะไม่ต้องการมีประวัติการผิดนัดชำระหนี้

อย่างไรก็ตามรูปแบบการวางแผนออมเงินและการลงทุน ส่วนใหญ่เลือกเงินฝากธนาคารและประกันชีวิต สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการวางแผนด้านการเงินไม่ค่อยหลากหลาย กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเงินฝากธนาคารอาจมองถึงสภาพคล่องสูง และประกันชีวิตคงมองถึงสิทธิประโยชน์ของประกันประเภทนั้น ๆ เช่น การออมเงินในรูปแบบประกันสะสมทรัพย์ หรือประกันคุ้มครองชีวิต อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างอาจรับความเสี่ยงไม่ได้หากนำไปวางแผนออมและลงทุนรูปแบบอื่น ๆ สอดคล้องกับ มงคลชัย จำรูญ (2560) พบว่า กลุ่มตัวอย่างออมเงินโดยฝากธนาคารมากที่สุด รองลงมาการทำประกันชีวิต ส่วนรูปแบบอื่น ๆ ไม่สอดคล้องกันและไม่พบการศึกษา อย่างไรก็ตามยังพบว่า จำนวนเงินออมและเงินลงทุนเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท สอดคล้องกับ กฤตภาส เลิศสงคราม (2555) พบว่า ส่วนใหญ่ออมในสถาบันการเงิน และจำนวนเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาท เหตุผลอื่น ๆ ไม่สอดคล้องและไม่พบการศึกษา เมื่อเทียบกับรายได้ที่กล่าวเบื้องต้นถือว่าจำนวนเงินออมมากก็ส่งผลเชิงบวกต่อการเตรียมความพร้อมวางแผนการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ถ้ายังมีจำนวนเงินออมและลงทุนมากบุคคลก็ยังมี ความมั่นคงด้านการเงินมาก เพื่อเป็นการฝึกวินัยในการออมอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้จำนวนเงินที่เติบโตในอนาคต

จากงานวิจัยความแตกต่างของปัจจัยพบว่า เพศ สถานภาพทางครอบครัว และค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน มีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุไม่แตกต่าง ดังนั้นการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับ เพศ สถานภาพทางครอบครัว และค่าใช้จ่าย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างอาจมีภาระค่าใช้จ่ายสูงที่ต้องดูแลรับผิดชอบทั้งของส่วนตัวและครอบครัว จึงทำให้ไม่มีความพร้อมที่จะนำไปวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยบางปัจจัยของ นเรศ หนองใหญ่ (2560) พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่สอดคล้อง

อย่างไรก็ตามยังพบว่า อายุ อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หนองใหญ่ (2560) พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และปัจจัยอื่น ๆ ที่ต่างกันมีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน แต่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่สอดคล้องและบางปัจจัยก็ไม่ได้ศึกษา และยังสอดคล้องกับ ปาณิสรา ไสวรรณไพบุลย์ และธนิดา จิตรน้อยรัตน์ (ม.ป.ป) พบว่า ปัจจัยพื้นฐานได้แก่ อายุ รายได้ และอื่น ๆ ส่งผลให้การวางแผนเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงแตกต่างกัน แต่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่สอดคล้องและบางปัจจัยก็ไม่ได้ศึกษาเช่นกัน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุใกล้เคียงวัยเกษียณตั้งแต่ช่วงอายุ 56-60 ปี มีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากกว่าคนอายุน้อย เนื่องจากระยะเวลาสำหรับการทำงานเพื่อหารายได้เหลือน้อย ภาพของการดำเนินชีวิตหลังเกษียณอายุจากการทำงานชัดเจนกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย แต่ก็ถือว่าการเริ่มวางแผนเพื่อการเกษียณที่ค่อนข้างช้า สอดคล้องกับ วีระชาติ กิเลนทอง และคณะฯ (2555) พบว่า อายุเฉลี่ยของพนักงานข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพอื่น ๆ ที่มีอายุระหว่าง 40-60 ปี เริ่มต้นวางแผนเพื่อการเกษียณที่อายุ 42 ปี ถือว่าเป็นการเริ่มวางแผนเพื่อการเกษียณที่ค่อนข้างช้า แต่อย่างไรก็ตามจากงานวิจัยนี้พบว่า ช่วงอายุ 24-35 เริ่มมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุได้ดี รองจากช่วงอายุ 56-60 ปี ซึ่งพบว่า ปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 24-35 ปี เริ่มมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากกว่า ช่วงอายุ 36-45 ปี และ 46-55 ปี ซึ่งก็ถือว่าเป็นเรื่องดีที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย เริ่มให้ความสำคัญและตระหนักถึงการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นที่มีรายได้

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน โดยเฉพาะพนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ เนื่องจากว่าอาชีพนี้อยู่ในองค์กรสถาบันการเงิน ลักษณะงานมีความเกี่ยวเนื่องการวางแผนด้านการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่อาจมีทักษะ มีความรู้ความเข้าใจการวางแผนด้านการเงิน หรือการบริหารจัดการเรื่องของหนี้สิน ซึ่งสอดคล้องกับ อรอนงค์ ไชยบุญเรือง (2552) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการวางแผนด้านของหนี้สินมากที่สุด หากพนักงานธนาคารที่มีความรู้ทางการเงินสูงจะมีการวางแผนทางด้านหนี้สินมากกว่าด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ พนักงานรัฐวิสาหกิจอาจมีความกังวลใจหากเมื่อถึงวัยเกษียณ รายได้ที่ได้รับอาจไม่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต จึงเป็นเหตุผลที่สะท้อนให้เห็นว่า อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความตระหนักถึงเรื่องการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากกว่ากลุ่มข้าราชการ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการเกษียณอายุราชการก็ยังคงมีเงินเดือนเข้าบัญชีทุกเดือนหรือที่เรียกว่า

“เงินบำนาญ” หรือบางคนก็อาจขอรับสิทธิเป็นเงินก้อน หรือที่เรียกว่า “บำเหน็จ” รวมไปถึงสิทธิสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลยังคงอยู่ แต่พนักงานรัฐวิสาหกิจเมื่อเกษียณอายุจากการทำงานจะได้รับเพียงเงินก้อนจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่วนเงินเดือนที่เคยได้รับหรือสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลก็สิ้นสุด ณ วันเกษียณอายุจากการทำงาน จึงอาจเป็นเหตุผลที่อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจค่อนข้างให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากกว่าอาชีพข้าราชการ สอดคล้องกับ พลอยพัชร กิจเจริญเกษม (2559: 7) พบว่า การเตรียมความพร้อมหลังเกษียณอายุของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้รับเงินชดเชยหลังการเกษียณอายุเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ซึ่งต่างจากสวัสดิการของข้าราชการจะได้รับในรูปแบบเงินบำนาญ ค่ารักษาพยาบาลความช่วยเหลืออื่น ๆ แต่พนักงานรัฐวิสาหกิจอาจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงภายหลังเกษียณอายุ หากไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ กิจติพร สิทธิพันธุ์ (2552) พบว่า อาชีพมีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพฯ ในรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และด้านอื่น ๆ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 55,001 บาทขึ้นไป จะมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า เนื่องจากปัจจัยเรื่องของรายได้ที่สูงซึ่งเป็นปัจจัยเชิงบวก ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีเงินเหลือมากพอในเรื่องเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงด้านการเงิน ดังนั้นรายได้ที่สูงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอย่างได้ดีในเชิงบวก สอดคล้องกับ วันวิธู สรณารักษ์ (2559) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่ามีการวางแผนการเงินสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า เช่นเดียวกับ อภิษฎา จิวพัฒนกุล วรางคณา, อติสร ประเสริฐ และศุภิญญา ญาณสมบูรณ์ (2554) พบว่า รายได้ส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน จากการศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อข้าราชการมีรายได้เพิ่มขึ้นการออมก็จะเพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสารการวางแผนทางการเงินในช่องทางสื่อพบว่า แตกต่างกันได้แก่ หนังสือ แผ่นพับ และวารสารทางการเงิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสารการวางแผนทางการเงินในสื่อช่องทางดังกล่าว ดังนั้น หากกลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อ เช่น หนังสือ แผ่นพับ และวารสารทางการเงินส่งผลให้เกิดความรู้การคิดวิเคราะห์ และการตัดสินใจเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และ Kumelachew Missale (1996) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษียณมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมวางแผนเตรียมตัวก่อนเกษียณ โดยผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่าจะสามารถเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุได้ดีกว่า

สังคมและ/หรือบุคคลใกล้ชิดที่กลุ่มตัวอย่างเลือก ให้มีส่วนในการแนะนำและ/หรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจวางแผนด้านการเงิน พบว่า ค่าเฉลี่ยการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพื่อน หัวหน้าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน ดังนั้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับคำแนะนำ พบเห็น และใกล้ชิดกับบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ หรือบุคคลที่มีการวางแผน

ด้านการเงิน และได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านการวางแผนการเงิน ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากขึ้น สอดคล้องกับ Carol, Finn, and Katleen (อ้างอิงจาก จารุณี จอมโคสูง 2555; 2011) พบว่า สังคมมีผลกระทบต่อการออมเพราะบุคคลจะรู้จักการออมเพิ่มขึ้นเมื่อบุคคลได้พบเห็นหรือ อยู่ในสภาพสังคมที่บุคคลมีการออมที่ประสบกับผลสำเร็จ

นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน วัฒนธรรมองค์กร สวัสดิการองค์กร ภาวะทางเศรษฐกิจ และนโยบายภาครัฐสนับสนุนการออม ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ได้ร้อยละ 57.30 ดังนี้

ด้านภาวะทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า หากอยู่ในช่วงเศรษฐกิจเติบโตอาจเป็นปัจจัยเชิงบวก โดยอาจนำเงินหรือรายได้ไปลงทุนในสินทรัพย์หรือรูปแบบการลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่สูง แต่ในทางกลับกันหากเศรษฐกิจตกต่ำหรือชะลอตัวทำให้รายได้ลดลง การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือค่าครองชีพสูงขึ้น อาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่มีความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริสุข อินละคร (2548) พบว่า การวางแผนการเงินส่วนบุคคลต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอัตราดอกเบี้ย การวางแผนการออมและลงทุนรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยจะมีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลในเรื่องของการกู้ยืม และกีดติพร สิทธิพันธุ์ (2553) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

ด้านสวัสดิการองค์กร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุในระดับรองลงมา ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการต่าง ๆ ดอกเบี้ยเงินกู้ และยังรวมไปถึงรูปแบบการออมเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์หน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ผลตอบแทนหรืออัตราดอกเบี้ยที่สูง ปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกที่จะออมเงินเป็นรายเดือนทุกเดือนในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญ สหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยงาน และกองทุนประกันสังคม ซึ่งจะได้รับผลประโยชน์ตามเงื่อนไขเมื่อเกษียณอายุตามกำหนด เพื่อต้องการสร้างอิสรภาพทางการเงินสำหรับชีวิตวัยเกษียณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชารวี บุตรบำรุง (2555) พบว่า อิสรภาพทางการเงินนั้นเกิดขึ้นได้หากบุคคลมีการวางแผนทางการเงินที่ดี และเสาวนีย์ บุญเฉลิม (2554) พบว่า ข้าราชการที่ต้องการเกษียณตามกำหนดเมื่อเกษียณอายุราชการ ส่วนใหญ่จะขอรับเงินบำนาญโดยประสงค์ที่จะได้รับรายได้ที่มีเงินเข้าบัญชีทุกเดือน และจารุณี สิลาทอง (2548) พบว่า การวางแผนการออมเตรียมการเกษียณอายุส่วนใหญ่มีรายได้หลังเกษียณจากเงินบำเหน็จบำนาญและการออมในรูปแบบอื่น ๆ

ด้านนโยบายภาครัฐสนับสนุนการออมส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ หากภาครัฐมีรูปแบบการส่งเสริมการออมที่ดีชัดเจนและผลตอบแทนที่น่าสนใจ หรือรูปแบบโครงการที่ให้ผลตอบแทนที่สูง ย่อมเป็นการกระตุ้นให้เกิดการออมมากขึ้นสำหรับวางแผนด้านการเงินวัยเกษียณ สอดคล้องกับ สำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2554) ได้กล่าวว่า “นโยบายการออมและการลงทุนทำให้สามารถก้าวสู่วัยเกษียณอายุโดยมีหลักประกันความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านวัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กล่าวได้ว่า วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในองค์กรนั้น เป็นปัจจัยที่อาจส่งผลเชิงบวก ซึ่งอาจมีผลต่อการที่บุคคล จะมีพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลที่มีแนวทางการวางแผนด้านการเงินที่ดี แต่ในทางกลับกันหากบุคคล อยู่ในสังคมหรือมีวัฒนธรรมที่ขาดการวางแผนด้านการเงินสำหรับวัยเกษียณ ไม่ว่าจะเป็นการออมเงิน ก่อนนำไปใช้จ่าย วัฒนธรรมที่เน้นการก่อหนี้เป็นส่วนใหญ่ การออมเงินและลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝากเงินในธนาคาร การซื้อกองทุน หุ้น พันธบัตร ประกันแบบสะสมทรัพย์ และสหกรณ์ออมทรัพย์ สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2555) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กร เกิดจากความเชื่อ ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติและการดำรงชีวิตของสมาชิกในองค์กร ดังนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างพบเห็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จด้านการเงิน อาจส่งผลให้เกิดการปฏิบัติหรือเลียนแบบบุคคลที่มีการวางแผนที่ดี

ด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนทางการเงินส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองว่าการออมเงินเป็นประจำทุกเดือน เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนทางการเงิน การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงย่อมมีความเสี่ยงสูง และอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมด้านการเงินโดยสร้างรายได้จากการออมและการลงทุนให้เพิ่มขึ้น ด้านความรู้ความเข้าใจการวางแผนการเงินก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงด้านการเงินในอนาคต สอดคล้องกับ Alessie, Van Rooij, and Lusardi (2011) พบว่า ความรู้ทางการเงินมีผลต่อการวางแผนการเกษียณอายุเป็นไปในทางบวก และผู้ที่มีความรู้ทางการเงินที่ดี และทักษะการจัดการเงินที่ดีจะมีการวางแผนเพิ่มความมั่งคั่งเพื่อการเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พบว่า ปัจจัย สวัสดิการองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และอื่น ๆ ค่อนข้างแตกต่างกัน ทำให้ผลการทดสอบส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน เพื่อให้งานวิจัยนี้มี ประสิทธิภาพและครอบคลุม ดังนั้นจึงควรกำหนดขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มด้วยจำนวนเท่า ๆ กัน จากผลการวิเคราะห์หาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน โดยมีพนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 11.40 ซึ่งน้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ แต่พบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ เจ้าหน้าที่กลุ่ม ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ช่วงอายุ 24-35 มีค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัย เกษียณอายุสูง รองจากวัยช่วงอายุ 56-60 ปี ปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยช่วงอายุ 24-35 ให้ ความสำคัญการกักวางแผนเกษียณอายุ ดังนั้นควรทำวิจัยเฉพาะกลุ่มตัวอย่งนี้ในเชิงคุณภาพให้ได้ ข้อมูลเชิงลึก เพื่อต้องการทราบเหตุผลหรือความคาดหวังในการใช้ชีวิตในวัยเกษียณ

5.4 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านภาวะทางเศรษฐกิจ ควรมีการควบคุมดูแลในเรื่องของราคาสินค้าที่สูง ซึ่งส่งผลเชิงลบสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้หลักมาจากเงินเดือนประจำ เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้นและรายได้เท่าเดิม อาจทำให้ไม่มีเงินเหลือสำหรับนำไปวางแผนออมเงินและลงทุน อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่สูงอาจส่งผลเชิงบวก สำหรับการนำเงินไปออมและลงทุน เพราะปัจจัยนี้ส่งผลมากที่สุดต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ได้ที่ร้อยละ 33.60

นอกจากนี้ หน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ควรทำสัญญาข้อตกลงกับสถาบันการเงินต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการเพื่อเป็นการวางรากฐานการด้านเงินให้มีความมั่นคงเกี่ยวกับด้านสวัสดิการองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ ได้ที่ร้อยละ 24.10 ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนประกันสังคม ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินผลตอบแทนเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ด้านการออมและการลงทุนในสัดส่วนมากขึ้น ให้ประชากรในองค์กรตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ

ด้านความเข้าใจการวางแผนทางการเงิน ได้ที่ร้อยละ 13.10 ซึ่งส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุน้อยที่สุด ดังนั้น ภาครัฐบาลหรือหน่วยงาน องค์กร ควรมีการฝึกอบรม ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชากรในองค์กรได้ตระหนักถึงการวางแผนด้านการเงินที่มั่นคงสำหรับวัยเกษียณในบั้นปลายชีวิตหลังเกษียณ

ปัจจัยด้านสังคม และ/หรือบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ เจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน เพื่อน หัวหน้าหน่วยงาน และนักวิเคราะห์ด้านการเงินและด้านหลักทรัพย์ บุคคลเหล่านี้มีอิทธิพลและมีส่วนในการแนะนำการตัดสินใจวางแผนทางการเงิน ดังนั้นองค์กรควรมีการฝึกอบรมให้บุคคลดังกล่าว มีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญ เพื่อคอยให้คำแนะนำกับกลุ่มประชากรที่สนใจในการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงทางการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ

ภาครัฐควรมีนโยบายให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักสูตรการออมและการลงทุนและการจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย สำหรับนักเรียน-นักศึกษา เพื่อให้เกิดการตระหนักและเป็นการปลูกฝังการวางแผนออมเงินตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นจะได้มีทัศนคติด้านการออมเงินและลงทุนมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยในครั้งนี้ไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าการออมเงินเป็นประจำทุกเดือนและปัจจัยอื่น ๆ ดังที่กล่าวมานั้นจะช่วยให้มีความมั่นคงด้านการเงินสำหรับวัยเกษียณ ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการกำหนดจำนวนการออมหรือเงินที่ไหลลงบัญชีต่อเดือนให้มีจำนวนที่มากพอ ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนต่ำกว่า 5,000 บาท และอีกจำนวน 37 คนที่ยังไม่เริ่มออมเงินและลงทุน ดังนั้นควรมีการกำหนดจำนวนเงินสำหรับการออมเงินและการลงทุนที่ชัดเจน เช่น หน่วยงานควรกำหนดระเบียบจำนวนเงินออมขั้นต่ำ 5,000 ต่อเดือน ในรูปแบบการออมกับหน่วยงานภาคบังคับ เพื่อเป็นการสร้างอิสรภาพทางการเงินให้มั่นคงในอนาคต

5.5 งานวิจัยในอนาคต

5.5.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น พฤติกรรม ทัศนคติ และวิถีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ระบบเงินเดือน ซึ่งจากงานวิจัยนี้พบว่า ช่วงอายุ 24-35 ปี

ให้ตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงด้านการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุค่อนข้างสูง อาจเป็นไปได้ว่า แนวโน้มในอนาคตกลุ่มตัวอย่างนี้ต้องการที่จะเกษียณอายุการทำงานเร็วขึ้น และต้องการทราบถึงแรงจูงใจอื่น ๆ ในการเตรียมพร้อมเพื่อวัยเกษียณ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในปัจจุบันที่เพิ่งเริ่มวางแผนตอนอายุ 55-60 ปี

5.5.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการออมเงินต่าง ๆ ที่ให้ผลตอบแทนที่สูง เพื่อเป็นวิธีการให้ประชากรไปถึงเป้าหมายได้เร็วขึ้น ซึ่งผลจากการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้ประชากรทั่วไป หน่วยงานภาครัฐ องค์กร และสถาบันการเงินนำมาพิจารณาประกอบในการสนับสนุน และมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่น่าสนใจ และส่งเสริมพัฒนาให้ความรู้สำหรับเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงด้านการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ

5.5.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างอาชีพที่เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจที่เกษียณอายุ โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลในเชิงลึก เพื่อต้องการทราบถึงคุณภาพชีวิตหลังวัยเกษียณของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ว่าแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้คนรุ่นหลังได้รับรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตหลังเกษียณ

5.5.4 ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตสำหรับวัยเกษียณของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ในรูปแบบเงินเดือน หรือค่าจ้างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว โดยอาจมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในเชิงลึกหรืองานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้ประชากรทั่วไปมีแนวทางให้การเลือกเส้นทางการดำเนินชีวิตเพื่อไปสู่เป้าหมายคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับวัยเกษียณ